

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Sárossi Andrea (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Havasi Zsolt (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. november 12. napján kelt, 19.P.24.340/2008/5. számú ítélete ellen az alperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A peres felek a másodfokú költségeiket maguk viselik. Kötelezi a felperest, hogy a Magyar Államnak - külön felhívásra - fizessen meg 28.500 (huszonnyolcezer-öttszáz) forint fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket. A fennmaradó 28.500 (huszonnyolcezer-öttszáz) forint fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a ...-én az ... honlapon „...” címmel megjelent cikk a maga egészében és személyére vonatkozó részleteiben is megsértette jó hírnevét, emberi méltóságát és becsületét. Az elégtételadásra kötelezésen túl kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől és 1.000.000 forint nem vagyoni kárigényt is előterjesztett.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a szerző egy közéleti eseményről fejtette ki véleményét, így a felperesi igény jogalapja teljes egészében hiányzik.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy az általa üzemeltetett ... honlapon ...-én megjelenített „...” című cikkben valótlanul híresztelte,

hogy a ... nevével is fémjelzett ...-t közpénzből és a lakók befizetéséből üzemeltették, megsértette ... jó hírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

A bíróság az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte, hogy elégtétel adásaként az ítélet rendelkező részét az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül tegye közzé az ... honlapon a perbeli cikkel azonos elérhetőséggel legalább 30 napig, illetve ha a sérelmesnek talált cikk továbbra is fennmarad a honlapon egészen annak elérhetőségéig.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 300.000 forint tőkét, míg az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Megállapította, hogy a perrel felmerült költségeiket a felek maguk viselik. A le nem rótt illetékről úgy rendelkezett, hogy abból a felperes 30.000 forintot köteles a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni, míg a fennmaradó 30.000 forint kereseti illetéket az alperes illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet indokolásában ismertette jelen perbeli személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására vonatkozó törvényi rendelkezéseket, a Legfelsőbb Bíróság PK. 12, 13, és 14. számú állásfoglalásait, valamint az Alkotmánybíróság szabad véleménynyilvánításhoz való joggal és annak korlátaival foglalkozó 30/1992. (V. 26.) AB számú és 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatait és azok indokolását.

Elsődlegesen rögzítette, hogy a felperes helyi szinten közszereplőnek minősül, a helyi közélet egyik ismert személye, korábban önkormányzati képviselő volt, egy társadalmi szervezetben is szerepet vállalt és vezeti a ...-t.

Általánosságban kiemelte, hogy a véleménynyilvánítás különleges védelmet követel meg akkor, amikor közügyeket, a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyiségek tevékenységét mutatja be. A demokratikus társadalomban nélkülözhetetlen a közügyek vitatása, amely feltételezi a különböző politikai nézetek, vélemények kinyilvánítását, a közhatalom működésének bírálatát.

A jogalap körében kifejtette, hogy önmagában az, hogy a felperest egy adott rendezvény résztvevőjeként jelenítették meg, még nem eredményezi közvetlenül azt, hogy a rendezvényre vonatkozó valamennyi kitétel kapcsán a személyes érintettsége megalapozott lenne.

A rendezvénynek a felperes nem volt szervezője, azon újságírói minőségben vett részt, tehát a rendezvény egészének vonatkozásában hiányzik a közvetlen érintettsége, vagyis a keresetiségi joga.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor megjegyezte, hogy az, hogy a rendezvény összképét groteszknek nevezték, illetve a résztvevőket szélsőségesnek titulálták, nem lépte túl a politikai véleménynyilvánítás kereteit, annak igazság és valóságtartalmától függetlenül.

A riportban szereplő eladónő sérelmeit illetően sem állapította meg a felperes személyes érintettségét, mert a felperesnek, mint az adott megemlékezés résztvevőjének nem volt köze a leírt támadáshoz.

A rendezvény egészére vonatkozó közlések tekintetében tehát a keresetiségi jog hiánya miatt utasította el a keresetet az elsőfokú bíróság, a rendezvényre vonatkozó

minősítések pedig álláspontja szerint nem sérthetik a felperes személyiségi jogait, mert nem lépik túl a szabad véleménynyilvánítás megengedett határait. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az eljárása során nem a felperes egyéni érzékenységet kellett mérceként figyelembe venni, hanem külső, objektív szemlélő részéről kellett megítélni a leírtakat.

Az a megállapítás, hogy a felperes leválthatatlan, közvetlenül a személyére vonatkozó állítás, azonban az alkalmazott jelző az elsőfokú bíróság megítélése szerint egyértelműen véleménynyilvánításnak, értékelésnek minősül abban a vonatkozásban, hogy a felperes hosszú ideje tölt be egy adott tisztséget és kifejezőmódjában nem indokolatlanul bántó, sértő vagy lealacsonyító.

Az ezzel kapcsolatos kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság ezért nem találta alaposnak.

A felperes azt is kifogásolta, hogy a megjelentek szerint a jobboldali érzelmű tévécsatornát közpénzből vagy inkább a lakók által befizetett közös költségből üzemelteti. Ez az elsőfokú bíróság szerint alkalmas olyan látszat keltésére, hogy a felperes közmegbízásával visszaélve, a pénzeket nem megfelelően kezelve végezné tevékenységét. Kiemelte, hogy ez tényállításnak minősül, amelynek valóságtartalmát az alperes semmilyen módon nem igazolta, és bizonyítást sem ajánlott fel. Az adott szöveg tartalmilag azt jelenti, hogy mások, a lakók pénzéből, őket megrövidítve, politikailag elfogult tartalmú műsort készít.

A politikai elfogultságra vonatkozó fordulat azonban olyan vélemény az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, amely nem sérti a felperes személyiségi jogát, csak az a rész, hogy közpénzből, a lakók befizetéseiből működne, illetve működtetné a ...-t. Ez a közlés alkalmas a jó hírnevének megsértésére és társadalmi megítélését indokolatlanul negatív irányba befolyásolja.

Nem sérti azonban a becsületét, mert bűncselekmény elkövetésére vonatkozó állítást nem tartalmaz és emberi méltóságának megsértéséről sem lehet beszélni, hiszen személyével kapcsolatban lealacsonyító, emberi mivoltát megkérdőjelező fordulatot az alperes nem használt.

A jogsértés megállapításán túl az elsőfokú bíróság eltiltotta az alperest a további jogsértéstől és elégtétel adására is kötelezte, mégpedig a perbeli közleménnyel azonos elérhetőséggel.

A nem vagyoni kártérítés iránti igény körében az elsőfokú bíróság hivatkozott a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontjára, a 355. § (4) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság 34/1992.(VI. 1.) határozatára. A jogsértés tárgyi súlyát nem találta jelentéktelennek, de nem ítélte meg kiemelkedő tárgyi súlyúnak sem. Mérlegelte, hogy az egész cikk vonatkozásában a keresetet nem találta alaposnak, összességében egyetlen fordulat miatt állapított meg jogsértést. A tényleges következmények körében a felperes személyes előadását vette alapul, azt, hogy rendkívül rosszul érintette a cikk, megjegyzéseket kapott, magyarázkodnia kellett és a helyi közvéleményben a személyéhez botrányt társítottak.

Az elsőfokú bíróság a felperes házastársának, illetve egy helyi lakosnak a tanúkénti meghallgatását mellőzte, mert úgy ítélte meg, hogy érdektelen tanúvallomás tőlük nem volt várható. A ... pénzforrásai tekintetében pedig a bizonyítási kötelezettség nem a felperest, hanem az alperest terhelte.

A Pp. 163. § (3) bekezdése alapján köztudomású tényként értékelte azt, hogy a felperes társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolta a cikk és az összecszerűség tekintetében is kialakult bírói gyakorlatot is figyelembe véve a nem vagyoni kártérítés mértékét 300.000 forintban állapította meg.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelem elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a honlapon megjelentetett írás olyan véleménynyilvánítás, ami nem alapozza meg a személyiségi jogsértést. Alaptalannak tartotta a nem vagyoni kártérítés címén megítélt 300.000 forintra vonatkozó döntést. Rögzítette, hogy a cikk nem keltette azt a látszatot, hogy az atrocitásokhoz a felperesnek köze lenne. Egyébként is a felperes politikai közszereplést vállalt, ebben a minőségében pedig a kritikát jobban kell tűrnie.

A felperes csatlakozó fellebbezésében a kereseti kérelmének megfelelően kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását.

Változatlanul sérelmezte a „leválthatatlanság”-ra vonatkozó „jelzőt- avagy állítást” és azt, hogy alperes a ...-t jobboldalú érzelmű TV-csatornának állítja. Sértőnek és hamisnak tartotta a groteszk és szélsőséges megjelölést valamint azt, hogy a rendezvényt „...” nevezte a honlapon megjelent írás.

Kifogásolta azt is, hogy személyét összefüggésbe hozta egy cigánylány megveretésével, ami véleménye szerint kitalált történet.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy sem az alperesi fellebbezés, sem a felperesi csatlakozó fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a széleskörű bizonyítási eljárás lefolytatását követően, a perben rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást, amelyre alapított döntésével a Fővárosi Ítéltábla egyetértett.

A perbeli jogvita érdemi elbírálása tekintetében a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a sajtószabadság kiemelt fontosságú alapjog, amely megnyilvánul abban is, hogy az Alkotmány is elismeri és védeni rendeli a 61. § (2) bekezdésében.

A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény megfogalmazása szerint az Alkotmányban biztosított sajtószabadság mindenkinek jogot ad arra, hogy nézeteit a sajtó útján közölje, kifejtse, azonban a 3. § (1) bekezdése kimondja, hogy a sajtószabadság gyakorlása nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével.

A sajtó feladata a figyelemre méltó eseményekről, a helyi közvéleményt érintő eseményekről való tájékoztatás, azonban a közlésnek való tényeket kell tartalmaznia, és nem eredményezheti a valóság meghamisítását.

Ki kell emelni azt is, hogy a sajtó felelőssége fennáll a mástól szerzett információk, közlések valóságtartalmáért is.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tény hamis színben tüntet fel.

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A jogvédelem abban az esetben indokolt, ha a sérelem objektív valótlanságot tartalmazó tényállítás útján vagy a valós tények hamis színben való feltüntetésével valósul meg.

85. § (1) A személyhez fűződő jogokat - a (2) és a (3) bekezdésben foglalt kivételekkel - csak személyesen lehet érvényesíteni. Az általános személyiségi jogi perekre is irányadó PK. 13. számú állásfoglalás szerint, igénnyel az léphet fel, akire a közlemény nevének megjelölésével vagy egyéb módon utal, vagy akinek a személye a sérelmezett írásból felismerhető.

Mindezen általánosságokban kifejtettek alapján a másodfokú bíróság is úgy ítélte meg, hogy helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a rendezvény egészére, a résztvevőkre vonatkozó kitételek esetén hiányzik a felperes személyes érintettsége. Nem rendelkezik keresetösségi joggal az eladónő történetével, megverésével összefüggésben leírtak tekintetében sem, az a rész közvetlenül nem érinti a felperest, személyére semmilyen módon nem utal.

Azzal is egyetértett a Fővárosi Ítéltábla, hogy a ... rendezvény minősítésére - groteszk, dzsembori - valamint az azon résztvevők szélsőségesnek nyilvánítása olyan vélemény, ami az alkotmányos kereteket nem lépi túl, sértő, bántó tartalommal nem bír, így a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására nem ad alapot.

Ugyanígy a szabad véleménynyilvánítás körébe tartozik az, hogy a felperest „leválthatatlannak” tartotta az alperes, amelynek alapja, hogy a felperes a ... elnöki tisztségét igen hosszú ideje tölti be. Az is megállapítható, hogy az alperes által használt leválthatatlan jelző nem is kelt olyan látszatot, mintha a felperes jogellenesen töltene be választott pozícióját. A jobboldali érzelműként való megjelöléssel sem lépte túl a véleménynyilvánítás megengedett kereteit az alperes, mert ezzel csak politikailag minősítette a tévécsatornát, ami nem ad alapot a jogsértés megállapítására.

A másodfokú bíróság - egyetértve az elsőfokú bírósággal - azt, hogy a felperes a ...-t közpénzből vagy a lakók befizetéséből üzemeltetné a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát sértő valótlan állításnak ítélte.

Az alperes e körben az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, semmilyen formában nem támasztotta alá azt, hogy a felperes közmegbízatásával visszaélve, a lakók befizetéseiből fedezné a TV csatorna üzemeltetési költségeit, mások pénzét felhasználva végezné tevékenységét. Az erre vonatkozó valótlan

állítás illetve híresztelés alkalmas arra, hogy a felperes személyét jogsértő módon mutassa be.

A felperes emberi méltósága és becsülete megsértésének megállapítását is kérte.

A Ptk. 76. §-a értelmében személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az emberi méltóságnak, a becsületnek a megsértése.

A Fővárosi Ítélőtábla álláspontja szerint sem ad alapot a Ptk. 76.§-a szerinti személyhez fűződő jog megsértésének a megállapítására az alperesi közlés, mert a felperesre vonatkozóan kifejezőmódjában indokolatlanul sértő, becsmérítő kifejezéseket nem használt, bűncselekmény elkövetésével nem vádolta. Személyét emberi mivoltában nem sértette, a felperest emberhez méltatlan módon nem tüntette fel.

A másodfokú bíróság teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a nem vagyoni kártérítés és annak összegszerű megállapítása tekintetében is.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 339. §-án alapuló kártérítési felelősség fennállása esetén a kárért felelős személy a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdés szerint köteles a kárt megtéríteni.

A törvényi rendelkezéseken túlmenően a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A nem vagyoni kártérítés iránti igény esetén elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a sérelmezett magatartás mennyiben befolyásolja az adott személyről kialakult értékítéletet, a személy társadalmi megítélését.

A kártérítés mértékének megállapításánál az eset összes körülményeit, a jogsértés tárgyi súlyát és a bekövetkezett kárt hátrányként kell figyelembe venni. Értékelni kell azt, hogy a nem vagyoni kártérítés személyes jellegű, és rendeltetése a nem vagyoni hátrányok enyhítése.

A nem vagyoni kártérítés, mint szubjektív jogkövetkezmény alkalmazására ezen túlmenően akkor is van lehetőség, ha a sérelmet szenvedett személy tételesen nem igazolja nem vagyoni hátrányait, mert a bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül elfogadja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású ténynek tekinthető.

A Fővárosi Ítélőtábla a felperes személyes előadását elfogadta és köztudomású tényként értékelte azt, hogy a TV üzemeltetésének a lakók pénzéből vagy közpénzből történő finanszírozására vonatkozó állítás a felperes személyének megítélésében olyan hátrányt okoz, amely kompenzálására indokolt a nem vagyoni kártérítés.

Mindezeket mérlegelve a másodfokú bíróság arra az álláspontra jutott, hogy a jogsérelemmel okozati összefüggésben keletkezett nem vagyoni kártérítés összegét - a jogsértés súlyát is figyelembe véve - elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, ezért az arra vonatkozó rendelkezését helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban felmerült perköltségről a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján határozott.

, 2010. június 29.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

Dr. Fülöp Györgyi s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő